

Pajor Zsófia – Szeifer Csaba

AZ OLVASÁSNÉPSZERŰSÍTÉS JÓ GYAKORLATAI A CSORBA GYŐZŐ KÖNYVTÁRBAN

Absztrakt

A Csorba Győző Könyvtár kiemelt célja az olvasás és a könyvtárhasználat népszerűsítése Pécsen és Baranyában megszólítva minden korosztályt, 0-99 éves korig. Az utóbbi években könyvtárunk számos olyan innovációt valósított meg, amelyek segítségével a hagyományos könyvtári szerepek mellett valódi közösségi tér funkciót is betölt. Cikkünkben az intézmény elmúlt években megvalósított néhány kiemelt innovatív programját, szolgáltatását, kiadványát mutatjuk be, amelyek az Olvasásra születtem ismeretterjesztő és könyvajánló kiadványsorozat, a FilmPakk és a könyvtárbuszos szolgáltatás, a nemzetközi könyvtárbusz-találkozó és a pandémia idején létrejött szolgáltatások. A jó gyakorlatok bemutatásával célunk, hogy érzékeltesük: a könyvtár ma már sokkal több, mint a könyvek kölcsönzésére szolgáló kulturális közvetítő intézmény. Az alkalmazott újításokkal pedig hatékonyabban éri el a felhasználókat, akiket így megszólítva invitál a könyvtárba. Az írásunkban bemutatott példák, jó gyakorlatok kidolgozásában mindketten részt vettünk és a tapasztalatainkat összegezve azt is megmutatjuk, hogy egy könyvtár tevékenységeiben milyen sokszínű is tud lenni, továbbá azt, hogy a kulturális intézményeknek, jelen esetben a könyvtárnak a folyamatos fejlődéshez figyelemmel kell kísérni a változó társadalmi-gazdasági környezetet is. Hiszen utóbbival az olvasói igények is változnak, ehhez pedig alkalmazkodni kell.

Kulcsszavak: könyvtár; olvasásnépszerűsítés; innováció

Bevezető

A pécsi Csorba Győző Könyvtár kulturális szervező munkatársaiként évek óta azon dolgozunk, hogy népszerűsítsük az olvasást és a könyvtárhasználatot. Kollégáinkkal rendszeresen ötletelünk, új módszereket, lehetőségeket keresünk, hogy miként, milyen formában és kommunikációs csatornákon érhetjük el az olvasókat. A változó társadalmi és gazdasági környezetet figyelembe véve szükséges követnünk az olvasói igényeket. Könyvtárunk a saját ötletek megvalósítása mellett folyamatosan figyeli a könyvtári környezet legfontosabb változásait, vizsgálja a hazai és külföldi jó gyakorlatok átvihetőségét, a könyvtár stratégiai célkitűzéseit szem előtt tartva. Ennek megfelelően könyvtárunk fiókkönyvtári hálózatával együtt a hagyományos funkciók mellett egyre erősebben van jelen Pécs város életében, mint inspiráló, közösséget formáló tér. Emellett kiemelt stratégiai céljaink között szerepel az olvasáskultúra folyamatos fejlesztése, a minőségi szolgáltatások bevezetése, továbbá a könyvtárhasználat népszerűsítése is. Erőfeszítéseink eredményeképpen 2019-ben könyvtárunk elnyerte a Minősített Könyvtár címet.

A könyvtárak funkciója az elmúlt évtizedben sokat változott, kölcsönző helyből közösségi terekké, találkozási pontokká alakultak át. Intézményünk központja, a 2010-ben átadott Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont is már ennek szellemében épült és került kialakításra, de a megyei könyvtárellátáshoz kapcsolódó kistélepülési könyvtárak között is találunk már több jó példát is megújult közösségi terekre.

A Csorba Győző Könyvtár az elmúlt években számos olyan újítást (kiadványok, programok, szolgáltatások) vezetett be, amelyek innovatív megközelítéssel igyekeznek elérni az olvasók széles csoportját. A jó gyakorlatok közül az alábbiakban szeretnénk csak megmutatni néhányat annak érdekében, hogy érzékeltesük, a könyvtár ma már sokkal több, mint a könyvek kölcsönzésére szolgáló intézmény.

Olvasásra születtem – ismeretterjesztő és könyvajánló sorozat

A Csorba Győző Könyvtár kiemelt feladata, hogy a lehető legkorábbi életszakaszban felkeltse a gyermekek (a legkisebbektől az iskolásokig) figyelmét az olvasás iránt. A gyermekkönyvek hatalmas kínálatában a szülőknek, nagyszülőknek sokszor nagyon nehéz megtalálni a gyermekük/unokájuk életkorának, érdeklődési körének, fejlődési ritmusának megfelelő olvasmányt. Ebben nyújtanak segítséget az Olvasásra születtem! ismeretterjesztő és könyvajánló füzetek (Olvasásra születtem 0-3 éveseknek, Olvass nekem 3-6 éveseknek, Már én is olvasok 7-10 éveseknek) amelyek tematikus ajánlót, rövid, közérthető műfaji magyarázatokat és szakirodalmi ajánló listát is kínálnak a különböző életszakaszban lévő gyermekeknek, szüleiknek és pedagógusoknak három füzetben.

A sorozat első része 2012-ben pályázati forrásnak köszönhetően készült el gyermekkönyvtárosaink és Dr. Béres Judit, a PTE BTK HFMI Könyvtár és Információtudományi Tanszék docense, a pécsi biblioterapeuta képzés alapítója együttműködésében, aki a sorozat további elkészült két részének főszerkesztését is vállalta.

A füzetek nem titkoltan olyan nemzetközileg jól ismert, évek óta sikerrel futó olvasásra nevelési programokhoz kívánnak csatlakozni, mint az angol „Bookstart” vagy az olasz „Nati per leggere”. Fontos hangsúlyozni, hogy a füzetek célja nem a korai, túlzott fejlesztés, hanem annak az ösztönzése, „hogy a gyermek az életkorának, mentális fejlettségi szintjének és egyéni fejlődési ritmusának megfelelő módon és eszközökkel, a gyermek spontán tudásvágyára és kapcsolati igényeire építve keltsük fel az érdeklődést az olvasás iránt, s fordítsuk a figyelmét az iskolai tanuláshoz elengedhetetlen részkészségek játékos fejlesztésére.” Mindhárom füzet könyvtárainkban igényelhető, illetve letölthetőek a honlapunkról. (Pajor, 2020.04.20.) A 2021-es évben tervezzük a folytatást a 10-14 éves korosztály számára.

2019-ben a sorozathoz kapcsolódóan Olvasásra születtem szülőtámogató klubot indítottunk kismamáknak, kispapáknak, pedagógusoknak azzal a céllal, hogy különböző programokkal és kiadványokkal segítsük a kisgyermekes családoknak bemutatni a könyv, az olvasás sokrétű személyiségfejlesztő hatását. Szeretnénk a szülőknek segítséget nyújtani abban is, hogy megismerjék azokat az eszközöket, módszereket és kiadványokat, amelyeknek birtokában segítséget tudnak nyújtani a gyerekeknek az olvasástanulási nehéz-

ségekkel való megküzdésben, vagy azok megelőzésében. A rendezvénysorozatban meghívott előadóink között szerepelt gyógypedagógus, logopédus, olvasásszociológus és zene-terapeuta is (Pajor, 2020.04.20.).

A kiadványsorozat és az olvasásnépszerűsítés céljából az idei évben három részes videósorozatot készítünk, amelyben Dr. Béres Judit mesél majd arról, hogy mit és hogyan érdemes olvasni a gyerekeknek ahhoz, hogy megszeressék az olvasást és hogy idősebb korban se veszítsék el az érdeklődésüket és lelkesedésüket a könyvek iránt.

FilmPakk szolgáltatás - Film, szórakozás, tudás egy dobozban

A Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatásának köszönhetően a Csorba Győző Könyvtár új szolgáltatási csomaggal egészítette ki a kistelepülési könyvtárakban 2015-ben indított országos kezdeményezést, a KönyvtárMozi programot. A KönyvtárMozi célja a magyar filmkultúra kiemelkedő értékeinek bemutatása a kistelepülésen élőknek könyvtári szolgáltatás keretében, illetve olyan kulturális alapú közösség-szerveződés segítése, amely közös élményének a film világát tekinti. Elsősorban olyan klasszikus értékeket kínál, amit mindenkinek látnia kellene, éljen bárhol ebben az országban (Hungaricana, n.d.).

A FilmPakk szolgáltatással a Nemzeti Audiovizuális Archívumból válogatott népszerű animációs és játékfilmekhez kapcsolódóan olyan tematikusan összeállított dokumentum-csomagot és élménytárat kínálunk a könyvtári szolgáltató helyeknek, amelyek segítségével könnyedén megszervezhetnek, lebonyolíthatnak a vetítésekhez kapcsolódóan interaktív foglalkozásokat gyerekeknek és akár felnőtteknek is. A csomagban található dokumentumokkal célunk – a magyar filmkultúra kiemelkedő értékeinek megismertetése mellett – az olvasás népszerűsítése a nézőközönség életkorának megfelelő kínálattal. A 32 mese- és játékfilmhez készült pakkok átlagosan 5-20 darab dokumentumot tartalmaznak (Pajor, 2017).

A gondosan összeállított dokumentumok egyrészt hasznos ötletekkel szolgálnak a felkészüléshez, a filmélmény közös feldolgozásához, elmélyítéséhez, másrészt a felfedezés örömeit nyújthatják felkeltve az érdeklődést a további kutatás, olvasás iránt. A pakkok számos lehetőséget kínálnak egy-egy téma feldolgozására. A foglalkozások sikeres lebonyolításához útmutató füzetek állnak rendelkezésre játékokat, kreatív és kézműves ötleteket, filmismertetőt, a rendező és író életrajzi adatait, illetve számos egyéb érdekességet kínálva az aktuális „mozigépésznek”. A csomagban található dokumentumokat az olvasók a településen kölcsönözhetik. A pakkokról külön honlap ad tájékoztatást (<https://film-pakk.csgyk.hu/>).

A FilmPakkokat 2021-től már nemcsak a KönyvtárMozi szolgáltatásban regisztrált könyvtári szolgáltató helyeknek, hanem a nyilvános könyvtárak és a pécsi filmklubok, iskolák és óvodák számára is elérhetővé kívánjuk tenni a pedagógusok igényeire épülő új témák kidolgozásával Téma-Téka címen.

Könyvtárbuszos szolgáltatás szerepe a kultúraközvetítésben

A Csorba Győző Könyvtár 2010-ben, illetve 2014-ben is uniós források segítségével kapott lehetőséget, hogy települései könyvtárellátását könyvtárbuszok beszerzésével bővítsse.

Hazánkban a kulturális törvény 2013-ban történt módosítása óta a megyei könyvtárak felelnek a kistépülési könyvtárellátásért. Ennek értelmében intézményünk jelenleg 286 baranyai településsel köt évente szolgáltatási szerződést és biztosítja így a könyvtári ellátást, 219 helyen a helyi könyvtár szolgáltatásait biztosítjuk, fejlesztjük évről évre a helyi könyvtárat, 67 településen pedig két könyvtárbusz szolgálta. A buszok leginkább Baranya aprófalvas településeire viszik el a könyvtári dokumentumokat. Ezekben a településeken telepített könyvtár nincs, a könyvtárbuszok menetrend szerint 2-3 hetente érkeznek másfél órára, a szolgáltatás idejére. Ebben az időszakban biztosítanak hozzáférést a helyi olvasóknak az állományához, illetve műholdas internetkapcsolat segítségével a Tudásközpont nagyjából egymillió dokumentumához, továbbá a járműveken található számítógépeken az olvasók böngészhetnek vagy otthoni internetkapcsolat hiányában itt megnézhetik email-fiókjaikat (Csobán, n.d.).

A könyvtárbuszok nem csupán a könyvtári szolgáltatások és a könyvtári rendszer egészéhez való hozzáférés szempontjából nélkülözhetetlenek, hanem a közösség építésében is szerepet játszanak. Fontos szempontnak tekintjük a munkánkban, hogy az ellátott települések közösségein belül egymást segítő csoportok alakuljanak ki, létrejőjön egy támogató, befogadó közösség, akár a könyvtárbuszon, de a szolgáltatási időn kívül is, erre törekszünk. A könyvtárbuszok szerepe ezen közösségek létrehozásában, megerősítésében rejlik, azáltal, hogy teret ad a különböző korosztályoknak (fiataloknak, nyugdíjasoknak), családoknak és a speciális igényekkel rendelkezőknek is (Csobán, Farkas & Szöllősi, 2017).

A könyvtárbuszok a szolgáltatásaikkal a lakosság egészét képesek megszólítani, és sokféleképpen hozzá tudnak járulni a településen élők életminőségének javításához, kezdve a szabadidő hasznos eltöltésétől, a munkavállalás első lépéseként értelmezhető önéletrajz megírásáig, ügyintézésig, hiszen ezeket a járműveken meg tudják tenni, továbbá segítséget is kapnak ehhez a könyvtárosoktól. A közösség azon tagjainak mindennapjait tudja megkönnyíteni így a könyvtárbusz, akik nyitottak és befogadóak az újítások és a kultúra iránt.

Nemzetközi könyvtárbusz-találkozók Pécsen

A könyvtárbuszos szolgáltatás fentebb bemutatott működése is mutatja, hogy az elmúlt évtizedben sok tapasztalattal gazdagodtunk, a szolgáltatáshoz kapcsolódó módszertant folyamatosan fejlesztjük. Tapasztalatainkat 2015-ben első alkalommal, majd 2018-ban másodszor is egy nemzetközi könyvtárbusz-találkozón osztottuk meg partnereinkkel a baranyai megyeszékhelyen. Az eseményeken vendégeink voltak horvát, szlovén, német, osztrák, román, szerb, holland és persze magyar szakemberek. A hasonló nemzetközi találkozók külföldön megszokottak mondhatók, hiszen a könyvtárbuszos szolgáltatásnak jelentős hagyományai vannak a könyvtári ellátásban, legfőképp az esélyegyenlőség és az

élethosszig tartó tanulás lehetőségének megteremtésében. Az első ilyen jellegű találkozót hazánkban könyvtárunk szervezte meg.

Az ellátás effajta formájára kiemelten szükség van a hátrányos helyzetű térségekben, illetve a nagyobb városok külterületein a szomszédos országokban is. 1974-től 1999-ig Pécs könyvtári ellátását is segítette bibliobusz, tehát a baranyai megyeszékhelyen is vannak hagyományai a mobil könyvtári szolgáltatásnak.

A nemzetközi szakmai események szervezésekor szem előtt tartottuk, hogy a könyvtárbuszos szolgáltatás alapjainak bemutatásán túl azok a projektek is szóba kerüljenek, amelyek túlmutatnak a könyvtári alapellátáson. A 2018-ban rendezett találkozónkon a kiemelt témák között szerepelt többek között: a kulturális esélyteremtés a vidéken élők számára a továbbtanulás, távmunka, távhasználat, távoktatás területén; a könyvtárbusz mint a közösségi művelődés új színtere; a kulturális-közgyűjteményi és ifjúsági szolgáltató tevékenységek a könyvtárbuszokon; a könyvtárbusz mint kapocs a külvilággal (dokumentumok, internet, szolgáltatások); jó gyakorlatok bemutatása, együttműködési lehetőségek megvitatása. A pécsi nemzetközi találkozó egyik napját immár hagyományos módon annak szenteltük, hogy a különböző felszereltségű, arculatú buszokat megmutassuk a nagyközönség számára. 2018-ban a Széchenyi téren parkoló 12 buszt az érdeklődők mellett számos iskolai osztály tekinthette meg, játékos formában megismerkedve a szolgáltatás sokszínűségével (Csobán et al. 2018).

A nemzetközi és hazai példákat is hallva célként jelöltük ki, hogy a kistéleplési könyvtári ellátásban még nagyobb hangsúlyt fektetünk a fiatal generáció elérésére. Ennek érdekében 2021-ben felvesszük a kapcsolatot a buszok útvonalát érintő baranyai oktatási intézményekkel és menetrend szerinti iskolai megállókat alakítunk ki. A települések könyvtári ellátása mellett az olvasásnépszerűsítő és olvasóvá nevelő programok megvalósításához együttműködéseket tervezünk kiépíteni a helyi oktatási intézményekkel és civil szervezetekkel. Ebben az évben szerettük volna megszervezni a harmadik nemzetközi könyvtárbusz-találkozót Pécsen, amely sajnos a pandémia miatt elmaradt.

Szolgáltatások a pandémia idején

Tisztában vagyunk a tömeg- és mobilkommunikáció folyamatos változásaival, a digitalizálás iránt való megnövekedett igénnyel, az online világ folyamatos tádulásával, amely a 2020-as év során tapasztalt vírushelyzet miatt még nagyobb teret nyert.

Ez utóbbit bizonyítja az Országos Széchenyi Könyvtár Könyvtári Intézete által, 2021 januárjában végzett reprezentatív kérdőíves felmérés is, amely témája a hazai könyvtárak járvány-helyzethez való alkalmazkodás volt. A felmérés eredményei azt mutatják, hogy a könyvtárak a járványhelyzet időszakában, mivel olvasókkal lényegében megszűnt a napi, személyes kapcsolat, innovatív megoldásokkal jelentek meg a szolgáltatások terén, elsősorban természetesen online formában. Az új szolgáltatási formák lehetővé tették a további működést, sőt sok helyen bővítették a szolgáltatásaikat. A felmérés összegzése szerint a könyvtárak több, mint 85%-a vezetett be legalább egy újítást, illetve hajtott végre legalább egy fejlesztést az 2020-ban a járvány hatására. Az összefoglaló tanulmányban részletesen megjelenik a Csorba Győző Könyvtár bemutatva, hogy milyen hatással volt az intézményre a járványhelyzet első hulláma (Békésiné et al, 2021).

A járványhelyzet következtében az olvasók által nem látogatható könyvtáraknak is rugalmasan kellett alkalmazkodniuk a kialakult helyzethez, és át kellett gondolniuk, hogy a használói igényekre válaszolva szolgáltatásaikat miként tudják áthelyezni az online térbe, illetve hogyan oldható meg a továbbiakban a kölcsönzés. A Csorba Győző Könyvtár megfelelő infrastrukturális ellátottsága és humán erőforrása miatt viszonylag hamar létrehozta az úgynevezett Könyv(fu)tár szolgáltatását, amely segítségével a beiratkozott olvasók kérhetik, hogy a kívánt kölcsönzött könyveket rendszeres időközönként házhoz szállítsuk minimális díj ellenében. A nagy számú kölcsönzési igény jó visszaigazolás volt arra, hogy ebben a nehéz helyzetben talán még nagyobb szükség van a könyvtárakra.

A járvány második hullámában az ismételt bezárásnál a dokumentumok helyben átvételét is sikerült megoldanunk. Könyv(fu)tárPontot hoztunk létre a Tudásközpont parkolójában annak érdekében, hogy az online kölcsönzött könyveket elvihessék, illetve visszahozhassák az olvasók. A szolgáltatást az intézmény egyik könyvtárbusza biztosította.

A helyzet szükségessé tette az online térben való markánsabb jelenléteket könyvtárunktól, ezért a Facebook oldalaink és YouTube csatornáink mellett a közösségi média további különböző csatornáin is megjelentünk színes tartalommal (pl. LinkedIn, Instagram, Pinterest). Ezeken a felületeken rendszeresen osztunk meg képközpontú kreatív posztokat, életkép-bejegyzéseket, műhelytitkokat, a könyvtár szolgáltatásait bemutató videókat, a munkánkról szóló infografikákat. Munkatársaink verseket, meséket olvasnak fel, könyvajánlókat készítenek, amelyeket a Spotify alkalmazás segítségével bárki meghallgathat. Posztjainknál szem előtt tartjuk a rendszerességet, a szakmai hitelességet, az érdekességet, az egyediséget és a személyes hangvételt is. A számtalan információ, a megosztás igénye teremtett alapot a könyvtár saját blog felületének is, amelynek célja, hogy az egymást kiegészítő egyedi, akár hosszabb lélegzetű bejegyzések egy felületen, könnyebben elérhetővé váljanak az olvasók számára.

Az online jelenlét a fiatalabb korosztálytól nem idegen, ezért gyermekkönyvtárunk két alkalommal is nagy érdeklődésre számot tartó online versmondó versenyt szervezett. A 2021-es évben hosszabb videós tartalmakkal is jelentkeztünk, elindítva két videósorozatot. A gyerekeknek, illetve felnőtteknek szóló felvételek meséket dolgoznak fel, elkalauzolnak Baranya tájaira, segítenek felfedezni szűkebb környezetünk élővilágát. A videók akár könyvtári foglalkozásként is megállják helyüket, hiszen a mesealapú foglalkozásoknál a könyvajánlók mellett az előadók kreatív, kézműves feladatokat is bemutatnak a témák kapcsán.

„Az azonban bizonyos, hogy a könyvtárak, a könyvtári munkatársak rugalmassága, folyamatos alkalmazkodó- és fejlődőképessége lehetővé teszi, hogy az új helyzetekre és igényekre kidolgozott stratégiák, szervezeti és technológiai fejlesztések ne csak növeljék a könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevők számát, de egyre erősödjön a könyvtár mint hiteles információforrás társadalmi elismertsége a következő évek folyamán.” (Bódog, 2020)

Összefoglalás

A bemutatott újítások mindegyike azt szolgálja, hogy a könyvtárunk minél korábbi életszakaszban és minél több helyen kapcsolatba léphessen az olvasókkal. A cél elérését szem előtt tartva, a nemzetközi trendeket is követve folyamatosan azon dolgozunk, hogy Pécs és Baranya olvasóközönsége minőségi tartalmakat kaphasson intézményünkötől dokumentumokban, programokban és az online területeken egyaránt.

Ahogy a Csorba Győző Könyvtár stratégiai dokumentuma is megfogalmazza: "Célunk, hogy hagyományos és dinamikusan növekvő digitális gyűjteményünkkel, valamint kulturális és közösségi rendezvényeinkkel, magas színvonalú szolgáltatásokat nyújtva eljussunk a város és a megye minden lakosához, s kiszolgáljuk a helyi közösségek információs és kulturális igényeit." (Csorba Győző Könyvtár, n.d.-b)

Irodalomjegyzék

- Békésiné Bognár, N. E., Biró, B., Bódog, A., Fehér, M., Nagy, A. & Vastagh, Z. (2021). *A könyvtárak és a világvilág hullámai. Gyorsjelentés a magyarországi és a határon túli könyvtárak szolgáltatásairól.* Könyvtári Intézet. https://ki.oszk.hu/sites/default/files/hirfajlok/a_konyvtarak_es_a_vilagjarvany_hullamai.pdf. (Letöltés dátuma: 2021. 05. 15.)
- Bódog, A. (2020). Könyvtárak a koronavírus-járvány idején – Pandémia és infodémia. *Könyvtári Figyelő.* <http://ki2.oszk.hu/kf/2020/10/13441/> (Letöltés dátuma: 2021. május 31.)
- Csobán, L. (dátum nélkül): *Az első 10 év.* Csorba Győző Könyvtár. <https://www.csgyk.hu/az-első-10-ev> (Letöltés dátuma: 2021. április 3.)
- Csobán, L., Farkas, F. & Szöllősi, G. (2017). Közösségépítés a könyvtárbuszon. *Könyv, könyvtár, könyvtáros.* <http://ki2.oszk.hu/3k/2017/05/kozossegepites-a-konyvtarbuszon/>. (Letöltés dátuma: 2021. április 3.)
- Csobán, L., Pajor, Zs., Szeifer, Cs., Szöllősi, G. (2018). Könyvtárbuszok a közösség szolgálatában. *Könyv, könyvtár, könyvtáros.* <http://ki2.oszk.hu/3k/2018/10/„konyvtarbuszok-a-kozosseg-szolgalataban”/>. (Letöltés dátuma: 2021. április 2.)
- Csorba Győző Könyvtár (dátum nélkül-a). *Filmpakk. Film-szórakozás-tudás egy dobozban.* <https://filmpakk.csgyk.hu/>. (Letöltés dátuma:2021.03.31.)
- Csorba Győző Könyvtár (dátum nélkül-b). *Küldetés, stratégia.* <https://www.csgyk.hu/rolunk/kuldetes-strategia> (Letöltés dátuma:2021.03.31)
- Csorba Győző Könyvtár (dátum nélkül-c). *Olvasásra születtem szülőtámogató klub.* <https://csgyk.hu/olvasasra-szulettem-szulotamogato-klub>). (Letöltés dátuma:2021.03.31.)
- Hungaricana (dátum nélkül). *25 éves az NKA / Könyvtár / KönyvtárMozi.* <https://hungaricana.hu/hu/nka25/konyvtar/konyvtarmozi/>. (Letöltés dátuma: 2021. 03.31.)
- Pajor, Zs. (2017). FilmPakk – film, szórakozás és tudás egy dobozban. *Könyv, könyvtár, könyvtáros.* <http://ki2.oszk.hu/3k/2017/11/filmpakk-%e2%80%93-film-szorakozas-es-tudas-egy-dobozban/>). (Letöltés dátuma:2021.03.31.)
- Pajor, Zs. (2020. április 20.): *Már én is olvasok! - Letölthetővé vált a legújabb szülőknél/nagyszülőknél szóló könyvajánló segédletünk.* Csorba Győző Könyvtár. <https://csgyk.hu/mar-en-olvasok-letolthetove-valt-legujabb-szuloknelnagyszuloknel-szolo-konyvajanlo-segedletunk>. (Letöltés dátuma:2021.03.31.)